

Exordium:

Ære være deg, vår Gud og Skaper,
for den glede som julenatt har skapt,
at du i din kjærlighet ga oss din egen Sønn.

I ham er lyset kommet til verden,
for ham bøyer vi oss i undring og tilbedelse,
og til ham setter vi vårt håp når mørket truer med å sluke oss.

Himmelske Far, la din glede synge i oss,
så vi tror på din kjærlighet, skaper fred på jord,
og sammen med alle mennesker priser deg,
du som elsker oss, dine skapninger,
fra evighet og til evighet. Amen.

Med denne kirkeårsbønnen fra vår salmebok til juledagen, tar vi del i tilbedelsen av han som kom, som er nær og komme skal.

Vi feirer jul i ydmykhet og glede. La oss reise oss og stemme i vårt høytidsvers:

Høytidsvers: Nr. 41: "En frelser er oss født i dag."

En frelser er oss født i dag, i mennesker Guds velbehag,
Gud være pris og ære! Nå er han født i Davids stad;
den sønn som englene tilbad, velsignet evig være!
Min sjel, kjenn vel denne nåde fri fra våde,
mett ditt øye nå med lyset fra det høye!

Prekentekest: Joh 1,1-14

Det står skrevet i evangeliet etter Johannes:

I begynnelsen var ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud.
Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham,
uten ham er ikke noe blitt til.

Det som ble til i ham, var liv, og livet var menneskenes lys.
Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det.

Et menneske sto fram, utsendt av Gud. Navnet hans var Johannes. Han kom for å vitne. Han skulle vitne om lyset, så alle skulle komme til tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vitne om lyset.

Det sanne lys, som lyser for hvert menneske, kom nå til verden.
Han var i verden, og verden er blitt til ved ham,
men verden kjente ham ikke. Han kom til sitt eget,
og hans egne tok ikke imot ham. Men alle som tok imot ham,
dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.
De er ikke født av kjøtt og blod, ikke av menneskers vilje
og ikke av manns vilje, men av Gud.

Og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet,
en herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far,
full av nåde og sannhet.

Slik lyder det hellige evangelium.

Jul - inkarnasjonens høytid

Jul er en vakker høytid. Vi pynter våre hjem og gjør alt klart til jul med det beste vi har. Til og med butikker og utesteder er pyntet med tusenvis av lys i den mørke årstid, og våre hjem er klargjort som om det var på nettopp vår inngangsdør vi ventet besøk av et ungt par som søkte rom.

I tiden før jul er det mye fokus på rammen rundt høytiden. I media hører vi forholdsvis lite om julens hovedperson, Jesus. Likevel er ikke dette hele bildet. I Lund kommune har vi hatt så mye som fem skolegudstjenester og tre barnehagegudstjenester før jul. På sett og vis er dette en del av menighetens liv som ikke synes for andre enn barna, de unge og ansatte.

Dere skulle bare ha sett og opplevd alt det flotte som disse har forberedt og deltatt med på gudstjenestene. Det er alt fra sang og musikk, og tekstlesninger og bønner, til framføring av juleevangeliet utkledd som jomfru Maria og Josef og hyrder, engler og vismenn, og dertil også tegninger som illustrasjoner til julens evangelium.

For den herværende soknepresten i Lund og Heskestad har dette vært både oppbyggelig og inspirerende. Gjennom en slik innlevelse fra mange deltakere formidles det gode budskapet om Jesus til dem selv og til alle som ser og hører. Så vet vi at Ånden skaper tro gjennom det Guds-ordet som høres og mottas.

I dag går vi et steg videre fra krybben og stallen. Vi vet at en og samme historie kan fortelles på ulike måter. Slik også for evangeliens forfattere. Matteus, Lukas og Johannes formidler alle den samme fortelling, men har ulike vinklinger, og alle har også det til felles at de henviser til skriftene i Det gamle testamentet når de skal fortelle hvem barnet i krybben er.

Da Jesus kom, var det som at Gud hadde åpnet sin billedbok. Over alt der Jesus gikk fram ble Skriftene i den gamle pakt oppfylt. Det profetene hadde talt fant sted og skjedde like foran øynene på folk. Manus hadde de i Det gamle testamente og bildene fikk de i og med Jesus da alt skjedde i sann nåtid.

Johannesevangeliet er for oss et nødvendig korrektiv til alle som i tidens løp har redusert Jesus til riktig nok et stort menneske, en religionsstifter og viktig historisk person, men ikke så mye mer. Religionsstifter var Jesus kun sett fra utsiden. Han ble født inn i den gamle pakt, men førte videre Guds frelseshistorie med sitt folk i den nye pakt, for det går en linje av frelseshistorie gjennom begge testamenter, og Jesus omkranser hele tidslinjen fra begynnelsen til enden som alfa og omega.

Jesus var i egen person selve oppfyllelsen av Guds løfter gjennom profetene. Det var om ham de talte, like fra Moses til døperen Johannes. Der profetene hadde sagt: «Så sier Herren», sa nå Jesus: «Dere har hørt det er sagt ... men jeg sier dere.» Matt 5. I samtiden var dette uhørt. Jesus talte med Guds autoritet som aldri noen profet før ham hadde talt.

Ordet er oss nær

Vi er som menneskehet av naturen spikret til den verden som forgår, født utenfor paradiset, utenfor samfunnet med Gud, i syndefallets verden og uten håp

for evigheten. Dette er menneskehetens dystre skjebne. Vi trenger å frelses. Men etter Jesu egen befaling og løfte, ble vi gjennom dåpens sakrament født inn i Guds fullkomne verden og fikk et nytt liv i troen som selv døden ikke kan drepe. Gud inngikk en pakt med oss. Som troende kristne har vi dobbelt statsborgerskap, både registrert i folkeregisteret og i himmelen.

Den nye pakten med Gud er basert på det som Gud gjennom Jesus har gjort. Vår rolle i det hele er å ta imot og leve i det vi har mottatt. For, står det skrevet: «Alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn – de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke ved menneskers vilje og ikke ved manns vilje, men av Gud.»

Her tar Johannesevangeliet oss inn i de store dybdene i teologien. Ordet, som var der i begynnelsen, som alt er blitt til ved, skaperordet som skapte alt som finnes av natur, kom inn i vår verden. Gud sa, og det ble til.

Ordet var der i starten og ble nå menneske. Barnet i krybben var preeksistent, slik også profeten Mika skriver: «Du, Betlehem, Efrata, minst blant slektene i Juda! Fra deg lar jeg en hersker over Israel komme. Hans opphav er fra gammel tid, fra eldgamle dager.» Mika 5,1. Guds Sønn var fra evige tider.

Så skulle det vise seg at overalt der Jesus gikk fram, ble mennesker helbredet. Jesus sa, og slik ble det. Blinde ble seende, døve fikk høre og lamme fikk førligheten tilbake. I Johannesevangeliet omtales dette som tegn. Tegnene viste til det fullkomne i himmelriket hos Gud, slik skapelsen skulle være. Overalt der Jesus gikk fram skulle folket få se himmelriket i glimt, slik det en gang skal bli når det fullendte Guds rike ved tidens slutt blir synlig.

Inkarnasjonen viser at Gud tar skapelsen på alvor og står ved sitt skaperverk til tross for alt det som syndefallet en gang raserte. Blant de skadde ting er fremfor alt den menneskelige dømmekraft og fornuft. Vår mulighet til å forstå Gud er strekt redusert. I mange fall dreier det seg mer om å tro og godta Guds ord, og med det også tro og godta han som kalles Ordet. For mennesket, slik det er av naturen, er det sanne evangeliet uforstand. Derfor står det skrevet: «Og lyset skinner i mørket, men mørket tok ikke imot det.»

I tider da folket har levde nær til kristen forkynnelse, var samfunnet med lover og regler mer kristent i sitt tankegods. I dag er vår tid mer lik de første kristnes. I kirkens første tid var kristenfolket en motkultur i samfunnet. De var lys og salt, tydelige annerledes troende. De levde i Guds ord og hold det høyt. Mesteren hadde lært dem å holde alt det han hadde befalt, uten unntak.

Da mennesker begynte å tro Gud på Ordet, skapte det tro i deres hjerter, men også en lengsel i dem etter å ta til seg alt Guds ord. For troen og Ordet hører sammen, og det gjør noe med oss. Ånden bruker Ordet fra Gud til å likedanne oss med Jesus. Helliggjørelse kalles dette. Måtte denne samme lengsel være i våre hjerter – å la oss forme av Jesus.

Vi kan knapt forstå inkarnasjonen, for den er virkelig et mysterium – slike ting som sprenger vår forstand og tanke. Men vi kan ta imot det i tro slik vi gjør med mysteriene.

Gledens evangelium

Juledagens evangelium forkynner et dypt alvor og en stor glede. Jesus vil fellesskap – inderlig fellesskap. I dag er det som begrensninger i tid og rom er borte. Fra framtida kommer vår Frelser oss nær i de helliges samfunn. Han var nær hos barn og unge, samlet til skole- og barnehagegudstjenester før jul. Han er nær hos alle som ber, og midt iblant oss som samles i hans navn.

I dag er den samme Jesus også nær der hans brødre og søstre har det vondt og ser på livet som en gåte. Jesus har ikke forlatt den som lider og kjenner seg alene. «Herren er nær hos dem som har et nedbrutt hjerte, og han frelser dem som har en knust ånd,» står det i Salme 34.

Jesus Kristus er ikke lenger barnet i krybben. Han møter oss i ordet som forkynnes og i nattverdens hellige handling. En dag skal han møte oss ansikt til ansikt og ønske oss velkommen hjem.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.